

Bezpečnosť na internete

Na internete musíme chrániť:

- počítač
- užívateľa
- dáta

Ochrana počítača

Základné prvky ochrany počítača sú firewall, antispyware, antivírusový program a je potrebné pravidelne odstraňovať bezpečnostné diery.

Firewall - zvyčajne aplikácia, ktorá zabezpečuje počítač pred prípadným útokom a filtruje komunikáciu v sieti.

Antispyware - ochraňuje počítač pred spywareom

Antivírusový program - program slúžiaci k detekcii a odstráneniu škodlivého softvéru z počítača. Podmienkou efektívnej účinnosti je udržiavanie aktuálnej databázy.

Bezpečnostné diery - sú chyby v spôsobe napísania programov, ktoré sa dajú zneužiť k útoku na počítač. Opravy týchto chýb sa nazývajú **bezpečnostné záplaty** a pravidelne sa vydávajú pre operačné systémy, prehliadače aj iný softvér.

Počítač treba chrániť aj pred malwareom. Pod týmto pojmom označujeme všetok škodlivý softvér, ktorý sa k nám môže dostať a poškodiť nám počítač alebo dáta v ňom.

Malware môže byť:

- **počítačový vírus** - program, ktorý sa pripojí k súboru, vytvára kópie seba samého a infikuje ďalšie súbory v počítači
- **internetový červ** - program, ktorý sa šíri a kopíruje v sieťach bez pričinenia užívateľov a vyhľadáva počítače vhodné na napadnutie. Cieľom je znepriístupniť službu či stránku
- **trójsky kôň** - tvári sa ako žiadaný a neškodný softvér, no v skutočnosti sleduje činnosť používateľa, odosiela údaje a v nečakanej chvíli zaútočí
- **spyware** - zisťuje informácie o počítači a jeho používateľovi a bez súhlasu ich odosiela cudzej osobe
- **adware** - programy, ktoré zobrazujú reklamu
- **spam** - navyžiadaná pošta, šíri sa lavínovite
- **hoax** - poplašné správy
- **phising** – e-mail, ktorý vyzýva na zmenu prihlasovacích údajov k bankovému účtu. Niekedy stačí zadať prihlasovacie údaje na falošnej stránke, na ktorú nás odkazy v mailoch nasmerujú.

Ochrana užívateľa

Užívateľ sa na internete musí tiež chrániť. Nemal by zverejňovať svoje osobné údaje, aby nemohli byť zneužitú. Na sieti sa môžeme stretnúť s:

- **kyberšikana** - šikana prostredníctvom IT technológií
- **stalking** - prenasledovanie a obťažovanie

-
- *ohováranie, zastrašovanie, trollovanie* (provokovanie a obťažovanie iných používateľov)
 - *podvody a falšovanie*

Ochrana dát

V informačnej spoločnosti je dôležitá taktiež ochrana dát. Používateľ by si svoje dáta mal preto chrániť pred:

- *počítačová kriminalita* - trestné činy a priestupky zamerané proti počítačom ako aj páchané pomocou počítača
- *počítačové pirátstvo* - neoprávnené nakladanie s počítačovými programami. Ide hlavne o neoprávnené vnikanie do cudzích systémov
- *sociálne inžinierstvo* - zneužitie dôvery vytipovaného používateľa

Použitá literatúra

Skalka, J. – Klimeš, C. – Lovászová, G. – Švec, P.: Informatika na maturity a prijímacie skúšky, Enigma Publishing, 2017, ISBN 978-80-89132-49-2